

ViS - Vård i Samverkan

Kommun(er): Samtliga kommuner i Uppsala län

Region Uppsala: Nära vård och hälsa (NVH)

Fastställt av: Chefläkare Marcus Taflin

Datum: 2024-02-22

Samverkan vid vaccination

Innehåll

Samverkan vid vaccination.....	1
Bakgrund.....	2
Syfte.....	2
Omfattning.....	2
Ansvar.....	2
Region Uppsala.....	2
Kommunerna i Uppsala län.....	3
Termer och begrepp.....	3
Genomförande.....	3
Samtycke.....	4
Hälsodeklaration.....	4
Allmän säsongsinformation.....	4
Samordnad beställning av vaccin.....	5
Rekommendation för olika målgrupper avseende Covidvaccination våren 2024.....	6
Uppföljning.....	7
Dokumenthistorik.....	7
Bilagor.....	7
Bilaga 1 Smittskydd - Behandling och profylax mot influensa på Säbo (docplus).....	7

Bakgrund

Under den pågående pandemin var det utmanande att skapa och bibehålla ett enhetligt dokument för samverkan mellan region och kommuner gällande vaccination. Den snabba förändringstakten under pandemin skapade utmaningar när det gällde att etablera en hållbar riktlinje för samverkan vid vaccination.

Det finns nu behov och möjlighet att formulera ett mer tydligt och långsiktigt dokument för samverkan vid vaccination mellan regionen och länets kommuner.

Dokumentet beskriver samverkan mellan Region Uppsala och kommunerna i Uppsala Län vid vaccination för dem med samverkande hälso- och sjukvård i hemmet i särskilda boendeformer och ordinärt boende.

Syfte

Riktlinjen ska tydliggöra ansvarsfördelning och stödja samarbete, samordning och planering så att vaccinationer kan genomföras i samverkan på ett säkert och effektivt sätt.

Omfattning

Ansvarsfördelningen utgår från Ädelöverenskommelsen (ÄDEL) som reglerar hälso- och sjukvårdsansvar för personer från och med 17 års ålder som har behov av kommunal primärvård och inte kan ta sig till vårdcentral. Riktlinjen omfattar vaccination där samverkan är en förutsättning och omfattar rutiner för hantering av vaccin och aktuella målgrupper.

Ansvar

Region Uppsala

Smittskyddsenheten ansvarar för rekommendationer om vilka som ska erbjudas vaccination, bistår i riktlinjer kring genomförande samt ansvarar för den övergripande följsamheten och vaccinationsuppföljningen.

Callcenter vid Nära vård och hälsa (NVH) hanterar allmänna frågor om vaccination mot covid-19 samt bokning av tid för vaccination 018-6173500.

Läkaren på vårdcentralen bedömer hälsodeklarationen och ordinerar vaccination. En medicinsk individuell bedömning ska göras så att administration av vaccinet kan ske säkert av sjuksköterska i kommunal primärvård.

Verksamhetschef vid vårdcentral ansvarar för att det finns läkare tillgänglig för ordination av vaccin till patienter med åtgärder från kommunal primärvård och särskilt boende.

Kommunerna i Uppsala län

Verksamhetschef för hälso- och sjukvård ansvarar för att möjliggöra logistik för vaccination av personer samt att det finns sjuksköterskor och annan personal tillgänglig för genomförandet av vaccination samt tillsyn efter vaccination.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) ansvarar för att det finns rutiner vid enheterna så att ordinationerna kan utföras säkert enligt ordination samt att hantering av akutask och dokumentation följer fastställda riktlinjer.

Sjuksköterskan ansvarar för att identifiera behov av vaccination, fylla i hälsodeklarationen samt säkerställa att det finns akutask som är kontrollerad, komplett och till hands i samband med vaccineringen. Se [Läkemedelshantering i samverkan och läkemedelslistor 1, 2, 3 \(docplus\)](#), Bilaga [Lista 1 - akutask, generellt direktiv](#) (docplus)

Termer och begrepp

Primärvård – Med regional och kommunal primärvård avses i denna riktlinje en vårdnivå. Kommuner och regioner har ett delat ansvar som huvudmän för primärvården. Från och med den 1 juli 2021 har primärvården en ny definition. Den nya definitionen innebär att primärvården ska svara för behovet av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens. [Ny definition primärvården – Kunskapsguiden](#)

Samverkande hälso- och sjukvård i hemmet - Begreppet samverkande hälso- och sjukvård i hemmet används för att betona samverkan och den gemensamma vården som ges i kommunens och regionens primärvård. [Samverkande-halso-och-sjukvard-i-hemmet.pdf \(kunskapsstyrningvard.se\)](#)

SÄBO – särskilt boende för äldre.

Verksamhetschef – i dokumentet avses verksamhetschef med ansvar enligt HSL 2017:30. Alla verksamheter i hälso- och sjukvården ska ha en verksamhetschef. Verksamhetschefen är den som har det övergripande ansvaret för verksamheten och för att tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet.

Menprövning – görs av professionen då patienten är oförmögen att lämna samtycke. Personens inställning måste ha klargjorts så långt som möjligt och det får inte finnas anledning att anta att hen skulle ha motsatt sig uppgiftsbehandlingen.

Genomförande

Samtliga personer boende på SÄBO och som vistas på korttidsplats ska erbjudas vaccination mot säsongsinfluensa och covid-19 enligt målgruppsrekommendationerna.

För patienter i ordinärt boende uppmanas de i första hand att besöka sin vårdcentral för vaccinering. Sjuksköterska i kommunal primärvård och ansvarig läkare avgör om vaccinering i stället kan ske i hemmet. Läkare och sjuksköterska med behörighet att förskriva vaccin kan ordinera det på avsedd ordinationshandling.

Vid vaccination ska alltid läkemedel för att hantera en anafylaktisk chock finnas tillgängligt enligt bilaga Lista 1 -- akutask, generellt direktiv, i [Läkemedelshantering i samverkan och läkemedelslistor 1, 2, 3 \(docplus\)](#)

Samtycke

Sjuksköterskan i kommunal primärvård ansvarar för att informera och inhämta samtycke från patienterna samt i förekommande fall förbereda hälsodeklarationen. Samtycke gäller som vanligt avseende hälso- och sjukvårdsinsats. Menprövning görs i förekommande fall av den som ordinerar vaccin.

Hälsodeklaration

Hälsodeklaration fylls i av sjuksköterska för de som är aktuella för vaccination.

Läkare eller annan legitimerad personal med ordinationsrätt ansvarar för bedömning och ordination av vaccination.

Efter vaccination för den kommunala sjuksköterskan in uppgifterna om utförd vaccinering på ordinationsunderlaget (bedömd hälsodeklaration).

Kopia av ifyllda Hälsodeklarationer ska skickas tillbaka till ordinerande vårdcentral för dokumentation i Cosmic. A-post kan användas. Originalen av hälsodeklaration behålls av den kommunala primärvården för dokumentation i patientjournal.

Hälsodeklaration hämtas på samverkanswebben se, [Vaccination - Hälsodeklaration \(pdf\)](#)

Allmän säsongsinformation

Säsongsvaccinationer inför vintern ges från 2023 samtidigt mot covid-19 och mot influensa. Riskgrupper sammanfaller och ska erbjudas båda vaccinationerna samtidigt. Personer med symtom på infektionssjukdom med allmänpåverkan eller feber ska inte vaccineras. Lite snuva ska inte förhindra vaccination mot mer allvarligare infektioner

Vaccination inför vintersäsongen ska vara slutförd under november månad men bör för 2023 i första hand planeras till 23 oktober-15 november.

Covid-19 vaccin ges 2023 i form av Comirnaty Omicron XBB.1.5. Influensavaccin till boende på SÄBO och på korttidsplats ges i form av Fluad Tetra. Övriga riskgrupper och omvårdnadspersonal influensavaccineras med Vaxigrip tetra.

Påfyllnadsdoser kräver inte läkarnärvaro vid vaccinationstillfället.

Samordnad beställning av vaccin

Sjuksköterska i kommunal primärvård ansvarar för att i god tid planera antalet vaccindoser. För beställning och kostnadsansvar kommuniceras detta till vårdcentral där patienten är listad (ordinärt boende och LSS) och för särskilt boende för äldre, den vårdcentral som har läkartillsynen. Dokumentation sker i respektive vårdgivares patientjournal.

Hälsodeklaration fylls i av sjuksköterska för de som är aktuella för vaccination. Den som ordinerar vaccin ansvarar för bedömning av vaccination.

Rätt antal vaccindoser beställs utifrån antal hälsodeklarationer utan kontraindikationer. Sjuksköterskan mejlar efter ordination, behov av covid-19 vaccin och influensavaccin till ansvarig vårdcentral.

Säsongsinfluensa

Vaccination mot säsongsinfluensa ska erbjudas 65+ och de som är i riskgrupp samt boende vid SÄBO och korttidsplats. Varje år förekommer utbrott av influensa på grund av spridning av smitta bland boende och personal. Boende på SÄBO löper på grund av hög ålder och kroniska sjukdomar hög risk att bli svårt sjuka av influensa eller av efterföljande lunginflammation med risk för sjukhusvård eller död.

Årligen stiger dödligheten bland äldre i Sverige i samband med influensaepidemierna. Personer boende på SÄBO bör därför skyddas mot influensa i möjligaste mån. Det viktigaste skyddet är goda basala hygienrutiner och årlig vaccination mot säsongsinfluensa av samtliga boende och personal enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Vaccination minskar risken att insjukna vid smitta, minskar smittöverföringen och skyddar mot svår sjukdom, sjukhusvård och död.

Covid 19

Sedan augusti 2023 bedöms ovaccinerade personer, utan nedsättning av immunförsvaret, få ett fullständigt skydd av en dos vaccin. Alla över 50 år och medicinska riskgrupper rekommenderas grundvaccination.

Folkhälsomyndigheten uppdaterar löpande rekommendationerna för covid-19 vaccination. Från 1 oktober 2023 rekommenderas grundvaccination med en dos för alla över 50 år och regelbundna påfyllnadsdoser för alla över 65 år och medicinska riskgrupper.

Rekommendation för olika målgrupper avseende Covidvaccination våren 2024

Från 1 mars 2024 rekommenderas att alla personer 80 år och äldre, samt personer 65–79 år med dagliga omsorgsinsatser, erbjuds en påfyllnadsdos vaccin mot covid-19. Dosen ska ges under april månad 2024.

Inbjudan till vaccination kommer att skickas ut under mars för tidsbokning 1–30 april då VC och vaccinationsenheten ska ha lediga tidböcker för egenbokning. Regionen skickar brev till alla 80+ som inte är listade på en läkare vid särskilt boende för äldre.

Regionen skickar underlag till kommunerna som distribuerar brev med erbjudande till dem med dagliga omsorgsinsatser 65–79 år och dem vid särskilt boende för äldre.

Om de som fått tid behöver omboka eller avboka kan detta ske via 1177.se alternativt ringa callcenter på 018-617 35 00

Personer yngre än 65 år och personer 65–79 år utan dagliga omsorgsinsatser behöver inte vaccineras mot covid-19 under våren 2024. De omfattas därmed inte av rekommendation om vårdos. Läkare kan ordinera vaccin till personer som inte omfattas av rekommendationen.

[Rekommendationer för vaccination mot covid-19 våren 2024 — Folkhälsomyndigheten \(folkhsomyndigheten.se\)](#)

Påfyllnadsdoser för personer över 65 år

För personer 65 år och äldre ska intervall mellan påfyllnadsdoserna utifrån åldersgrupper vara minst 3 månader

Transport av covidvaccin och hållbarhet

Vid transport av ampuller och iordningsställda vaccindoser ska det packas väl och transporteras med största försiktighet då vissa vacciner är mycket stöt- och skakkänsliga. Ampuller ska transporteras i kylväska med kylklampar från utlämningsställe (obruten kylkedja) och skyndsamt in i kylskåp som håller +2C till 8C vid mottagande enhet (ej i kylskåpsdörr). Enskilda doser som är iordningsställda behöver inte förvaras i kyla och läggs på sprutfat/liknande, fixeras med bubbelplast/annat stötdämpande och tejpas så att det ligger stadigt. Den som hämtar vaccinet tar med utrustning för säker transport av ampuller och iordningsställda doser.

Comirnaty Omicron XBB.1.5 (Pfizer). Vaccinet är hållbart i 10 veckor i kylskåp (2-8C) från det tillfälle då det togs ut ur djupfrys (-90 till -60C). Den här tidpunkten noteras och skickas med från läkemedelsförsörjningen. Vid vidareutlämning av vaccinet, till exempel från Vårdcentral till SÄBO, bör den här informationen skickas med. Om informationen om hållbarhet inte når ända fram till vaccinatören bör vaccinet förbrukas under innevarande vecka. Därefter ska det kasseras. Ampull som tagits ur

kylen ska var förbrukad inom 24 timmar, varav max 12 timmar får vara efter första punktion. Dessa 12 timmar gäller även för vaccin uppdraget i spruta.

Nuvaxovid XBB.1.5 (Novavax). Vaccinets hållbarhet i kylskåp (2-8C) är tryckt på förpackningen och på den enskilda ampullen. Efter första punktion är det hållbart max 6 timmar i rumstemperatur (max 25C) eller 12 timmar i kylskåp (2-8C).

Pneumokockvaccin

Alla över 65 år och medicinska riskgrupper ska erbjudas vaccination mot pneumokocker med Pneumovax (23-valent polysackaridvaccin) och erhåller det kostnadsfritt i Region Uppsala. Vaccination med Pneumovax upprepas var 5e år. [Smittskydd - Pneumokockvaccination av riskgrupper](#), (docplus)

Man kan ge pneumokockvaccination med Pneumovax samtidigt som vaccination mot influensa och covid-19 inom hemsjukvården och på SÄBO. Enskild bedömning görs av läkare på ansvarig vårdcentral.

Grupper med särskilt hög risk för svår pneumokocksjukdom rekommenderas vaccin med adjuvanterat 20-valent vaccin Apexnar. Det bör inte kombineras med adjuvanterat influensavaccin Fluad Tetra som ges på SÄBO och är i regel inte aktuellt för grupperna som omfattas av detta dokument.

Uppföljning

Smittskydd genomför årligen, i samarbete med berörda parter, uppföljning av innehållet i dokumentet inför kommande virussäsong.

Dokumenthistorik

2023-10-19: Nytt samlingsdokument för vaccination i samverkan. Samarbete mellan Smittskytt, NVH och kommunernas MAS.

2024-02-21: Reviderat till följd av nya rekommendationer avseende covidvaccination. Vaccination i april 2024 rekommenderas för personer över 65–79 år som har dagliga omsorgsinsatser samt alla över 80 år. Det finns ingen rekommendation för andra åldersgrupper, därav är dessa borttagna. Kapitel om Transport av covidvaccin och hållbarhet har uppdaterats.

Bilagor

[Bilaga 1 Smittskydd - Behandling och profylax mot influensa på Säbo \(docplus\)](#)